

טוראי ברנשטיין, משה

משה, בן חנה ויוסף, נולד בשנת תרפ"ה (1925) בפולין, בעיר סמורגון ליד וילנה (כיום - בבלארוס). אביו היה מורה בבית הספר העברי "תרבות" ואמו הייתה מיילדת בבית החולים העירוני. ההורים היו ציונים נלהבים, מורשי הקרן-הקיימת-לישראל בעיר ופעלו רבות למען העלייה לציון. משה ואחיו הקטן התחנכו באווירה זו, דיברו עברית רהוטה מילדותם וחלמו על ארץ ישראל.

סמורגון צורפה לפולין בסוף מלחמת העולם הראשונה, לאחר למעלה ממאה שנים בהן הייתה בשליטת רוסיה. בעיר חיו כמה מאות יהודים והיא נודעה כמרכז יהודי חשוב (כחלק מיהדות ליטא).

לפני תחילת מלחמת העולם השנייה צורפה העיר לברית המועצות, בהתאם להסכם מולוטוב-ריבנטרופ. כעבור שנה ומחצה, ב-1941, לאחר שהופרה הברית בין גרמניה לברית המועצות, נכבש המקום על ידי הגרמנים. מיד לאחר מכן רוכזו יהודי העיר בגטו. בהמשך נשלחו חלק מהיהודים לעבודות כפייה באסטוניה ובלטביה, וב-1942 גורשו היהודים שנותרו לגטו וילנה, משם נשלחו למחנות השמדה.

עד תום המלחמה הושמדה כמעט כל קהילת סמורגון.

משה, הוריו ואחיו הקטן נשלחו לגטו בסמורגון ומשם לוויילנה, שם נספו האם והאח הצעיר. באחד המשלוחים נשלח משה עם אביו למחנה עבודה באסטוניה, ושם מת האב. משה התגלגל בין מחנות ושרד בדרך נס. ביום 3.5.1945 הצליח לברוח מ"צעדת המוות" שערכו הגרמנים ליושבי המחנות כשהחזית התקרבה לגרמניה, ובכוחותיו האחרונים הגיע לצ'כוסלובקיה.

בתום המלחמה שב משה לפולין וגילה כי ממשפחתו לא נשאר שריד. הוא נקלט בבית יתומים בהלנבק, ליד העיר לודז', ושם הקים עם חברים נוספים תא ציוני שמטרתו אחת - עלייה לארץ ישראל.

לאחר טלטולים נוספים הצליח משה להצטרף לאוניית מעפילים שהפליגה לארץ. האונייה נתפסה על ידי הבריטים ומעפיליה נשלחו למחנה מעצר בקפריסין. כעבור כמה חודשים במעצר הורשה משה להיכנס לארץ, כנראה בתחילת 1947.

בהגיעו, הצטרף משה לחבריו בהכשרה בקיבוץ בית זרע בעמק הירדן. אחרי זמן קצר עבר לחדרה, בה גרו קרובי משפחתו, והחל לבנות את חייו בעיר זו.

עם פרוץ מלחמת העצמאות התגייס משה לחטיבת "אלכסנדרוני", חטיבה 3 ב"הגנה" אשר הופקדה על הגנת אזור השרון. הוא היה בין הראשונים להתגייס, ואף דירבן את כל מכריו לעשות כמוהו.

לאחר שעבר אימונים במחנה "דורה" שליד נתניה וסיימם בהצטיינות רבה הוצב בנפת "אשר" ונשלח כתגבורת לקיבוץ רמת הכובש. קיבוץ זה, מצפון לכפר סבא, היה בקו החזית וסבל מהתנכלויות הערבים מתחילת המלחמה, בעיקר מצד אנשי כנופיות שבאו מאזור קלקיליה. לוחמי "אלכסנדרוני" עסקו באבטחת היישוב והגנת העובדים בשדותיו.

ביום י"א בניסן תש"ח (20.4.1948) הותקפו שתי קבוצות עובדים מהקיבוץ בשדה על ידי כנופייה מקלקיליה. לאחר שהוזעקו לוחמים לעזרה התפתח קרב פנים אל פנים, במהלכו הצליחו המגינים לחסל שלושה מחברי הכנופייה ולהבריח את האחרים.

בקרוב נהרגו שני חברי המשק ושלושה לוחמים, ביניהם משה.

בן עשרים ושלוש בנפלו. משה הובא למנוחת עולמים בבית הקברות בקיבוץ רמת הכובש.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

טוראי ברנשטיין משה ז"ל

בן חנה ויוסף

נולד בפולין

ב-תרפ"ה, 1925

נפל בקרב

ב-י"א בניסן תש"ח, 20/4/1948

במלחמת העצמאות

שרת בחטיבת אלכסנדרוני (חי"ש)

מקום נפילה: רמת הכובש

באזור: מרכז הארץ והשפלה

נקבר ברמת הכובש

טוראי ברנשטיין משה ז"ל
בן 23 בנפלו

קורות חיים

נולד בסמרגון (פולין). עבר את מוראות האימים באירופה; נותר שריד יחיד במשפחתו. כשעלה לארץ השתקע בחדרה וחי מעמל כפיו. עם פרוץ מלחמת השחרור היה מראשוני המתגייסים במושבה ומשך אחריו את חבריו לשורות המתנדבים. סיים את חוק אימוניו בהצטיינות ב"מחנה דורה" שליד נתניה. אחרי תקופת אימונים קצרה נפרד מחבריו לנשק ונשלח לחזית רמת הכובש - קלקיליה. נפל בי"א בניסן תש"ח (20.4.1948) בהבטחת העובדים בשדות רמת הכובש. הובא למנוחות ברמת הכובש.

יד לבנים - חדרה

משה ברנשטיין
בן חנה ויוסף ברנשטיין

01/01/25
20/04/48

תרפ"ה
י"א בניסן תש"ח

נולד ביום
נפל ביום